

ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้ของครัวเรือนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

Factors Affecting Household's Debt in Amphur Mueng, Chiangmai Province

พิมพา กิจประเสริฐศิลป์*¹ และ วรัททยา ชินกรรม²

Pimpa Kitprsertsin and Warattaya Chinnakam

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อหนี้สินและพฤติกรรมการก่อหนี้ของประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่มคนที่อาศัยและทำงานอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 400 ชุด ใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายถึงลักษณะและพฤติกรรมการก่อหนี้ของกลุ่มตัวอย่าง และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะหนี้สินและปัจจัยต่าง ๆ โดยการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90 มีภาระหนี้สินที่อยู่ระหว่างการผ่อนชำระ โดยส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินมากกว่า 1 ประเภทขึ้นไป มีภาระหนี้สินทุกประเภทรวมไม่เกิน 500,000 บาท ต้องชำระหนี้สินต่อเดือนรวมทุกประเภทเป็นจำนวนเงินไม่เกิน 5,000 บาท การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าหนี้สินในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าหนี้สินมากที่สุด คือรายได้รวมของครัวเรือน รองลงมา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือน , ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ/อายุงาน และการครอบครองที่อยู่อาศัย ตามลำดับ หมายความว่า รายได้รวมของครัวเรือน ค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือนเพิ่ม มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ/อายุงาน และต้องการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้นก็จะส่งผลต่อการก่อหนี้หรือมูลค่าหนี้สินเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย บาท นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การเข้าถึงข้อมูล การรับรู้และเข้าใจข้อมูลผลิตภัณฑ์สินเชื่อความยากง่ายในการยื่นขอสินเชื่อ ที่สะดวกและง่ายขึ้นในปัจจุบัน มีผลต่อการก่อหนี้ของกลุ่มตัวอย่าง และ ปัจจัยด้านการตลาดของสถาบันการเงิน ได้แก่ โปรโมชันผ่อน 0% ของสินเชื่อต่าง ๆ โปรโมชันส่วนลดจากการใช้จ่าย โปรโมชันเงินคืนจากการใช้จ่าย (Cash Back) โปรโมชันกำหนดระยะเวลาผ่อนที่ยาวนานและการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์สินเชื่อตามสื่อต่าง ๆ มีผลต่อการตัดสินใจก่อหนี้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น

คำสำคัญ (5 คำ) : หนี้ครัวเรือน การก่อหนี้ บริหารหนี้ วิฤกตการเงิน หนี้สินคนเชียงใหม่

ABSTRACT

This study aims to study the factors that affect to household's debt and debt-bearing behavior of the population in Amphur Muang district Chiang Mai Province by using questionnaire in order to collect data of sample group, people who live or work in Amphur Muang, Chiangmai Province. Then, use the collected data to analyze in debt behavior of the sample group by using descriptive statistics to describe characteristics and indebt-behavior of the sample group and using Multiple Linear Regression Analysis in order to study how is the relationship the between debt condition and various factors. The study found that 90% of the sample group is in debt. Most of them have more than one type of debt with all types of liabilities not exceeding 500,000 baht and have the obligation to pay for the debt per month not exceeding 5,000 baht. For Multiple Regression Analysis, it was found that the factors affecting the value of debt in a positive direction, statistically significant and most influence to the value of the debt, is total household's income, followed by total household's expenditure, period of occupation/period of employment and residential tenure, respectively. It could mean that when there is raising in total household's income total household's expenditure, period of occupation/period of employment and residential tenure requirements would increase in value of debt and decision to be in debt as well. In addition, the study found that factors about accessing to credit resources, information about credit products, recognizing and understanding credit product information and easiness and more convenience in applying for a loan nowadays affects the debt of the sample group. Moreover, Marketing factors of financial institutions include 0% installment promotion, promotional discounts on spending, Cash Back promotion and public relations on credit products in various media affects to decision to be in debt of all sample groups.

Keyword (5 คำ): Household debt, Incur debt, Debt management, Household financial crisis, Chiang Mai household's debt

การก่อหนี้ เป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารความเสี่ยงของครัวเรือน ที่จะช่วยให้ครัวเรือนสามารถเพิ่มการใช้จ่ายได้ในระยะสั้นหากหนี้ครัวเรือนอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องเป็นเวลานานจนไม่สอดคล้องกับระดับรายได้ ก็อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนจนเป็นปัญหาต่อสถาบันการเงินที่ปล่อยกู้ได้ (รายงานนโยบายการเงิน, ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561:28)

จากรายงานหนี้ครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2545-2562) หนี้ครัวเรือนกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และรายงานหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนแยกตามรายจังหวัด พบว่าครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่มีอัตราการก่อหนี้เพิ่มสูงขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยอัตราการหนี้สินต่อครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ ในปี 2560 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 สูงถึงร้อยละ 269.35 ภายในระยะเวลาเพียง 2 ปี และ ในปี 2562 เพิ่มขึ้นจากปี 2558 สูงถึงร้อยละ 259.27 ในระยะเวลา 4 ปี

การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของหนี้ครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ในภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มการชะลอตัวของรายได้ สวนทางกับการบริโภคที่ขยายตัวขึ้น และภาวะหนี้ครัวเรือนถือเป็นสิ่งที่ทำลายต่อสถานะเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ นั้นเป็นสิ่งที่น่าจับตามองและให้ความสำคัญ เนื่องจากอาจจะนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการบริโภคในระยะต่อ ๆ ไปและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้ (รายงานภาวะเศรษฐกิจการคลังจังหวัดเชียงใหม่ , ธันวาคม 2561, 1-2) จึงนำมาซึ่งความสนใจของผู้วิจัยว่า ปัจจุบันชาวเชียงใหม่มีภาวะหนี้สินที่แท้จริงเป็นอย่างไร ปัจจัยใดที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ รวมไปถึงศึกษาพฤติกรรมการบริโภคที่ส่งผลต่อภาวะหนี้ของครัวเรือนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสามารถนำไปเป็นแนวทางให้แก่บุคคลทั่วไปในการบริหารจัดการทางการเงินแก่ครัวเรือน การป้องกันการเกิดภาวะหนี้สินที่มากเกินไป และเป็นแนวทางแก่สถาบันการเงินในการให้ความรู้แก่ลูกค้าของสถาบันการเงินเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ธนาคาร รวมไปถึงอาจใช้เป็นข้อเสนอแนะในการให้สินเชื่อที่ส่งผลกระทบต่อการใช้บริการของครัวเรือนและระยะเศรษฐกิจในระยะยาวได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อหนี้สินของประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการก่อหนี้ของประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยหรือทำงานอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายถึงลักษณะและพฤติกรรมการก่อหนี้ของกลุ่มตัวอย่าง และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะหนี้สินและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เพศหญิง มีอายุ 31-35 ปี มีสถานภาพโสด ไม่มีบุตร มีสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน มีที่พักอาศัยเป็นของตนเอง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานหน่วยงานของรัฐ และทำงานมาเป็นระยะเวลา 1-5 ปี มีรายได้รวมส่วนบุคคลต่อเดือน 15,000-20,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลต่อเดือน 5,001-10,000 บาท รายได้รวมของครัวเรือน 40,001-50,000 บาท มีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภครวมของครัวเรือน 10,001-20,000 บาท

ด้านพฤติกรรมการก่อหนี้ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 90 ของกลุ่มตัวอย่างมีภาระหนี้ที่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ โดยภาระหนี้สินทุกประเภทรวมไม่เกิน 500,000 บาท (ตารางที่ 1) มีภาระต้องชำระหนี้สินต่อเดือนรวมทุกประเภทเป็นจำนวนเงินไม่เกิน 5,000 บาท (ตารางที่ 2) โดยมีพฤติกรรมการก่อหนี้มากกว่า 1 ประเภท โดย 5 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 สินเชื่อบ้าน ลำดับที่ 2 บัตรเครดิต ลำดับที่ 3 บัตรกดเงินสด ลำดับที่ 4 บัตรผ่อนสินค้า และลำดับที่ 5 หนี้ประเภทอื่น ๆ ได้แก่ หนี้กยศ., สหกรณ์ และหนี้ผ่อนชำระรถจักรยานยนต์ตามลำดับ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนเงินที่เป็นภาระหนี้สินรวมทุกประเภท

จำนวนเงินที่เป็นภาระหนี้สินรวมทุกประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 500,000 บาท	175	48.61
500,001-1,000,000 บาท	32	8.89
1,000,001-2,000,000 บาท	63	17.50
2,000,001-3,000,000 บาท	67	18.61
3,000,001-4,000,000 บาท	17	4.72
4,000,001-5,000,000 บาท	3	0.83
มากกว่า 5,000,000 บาท	3	0.83
รวม	360	100.00

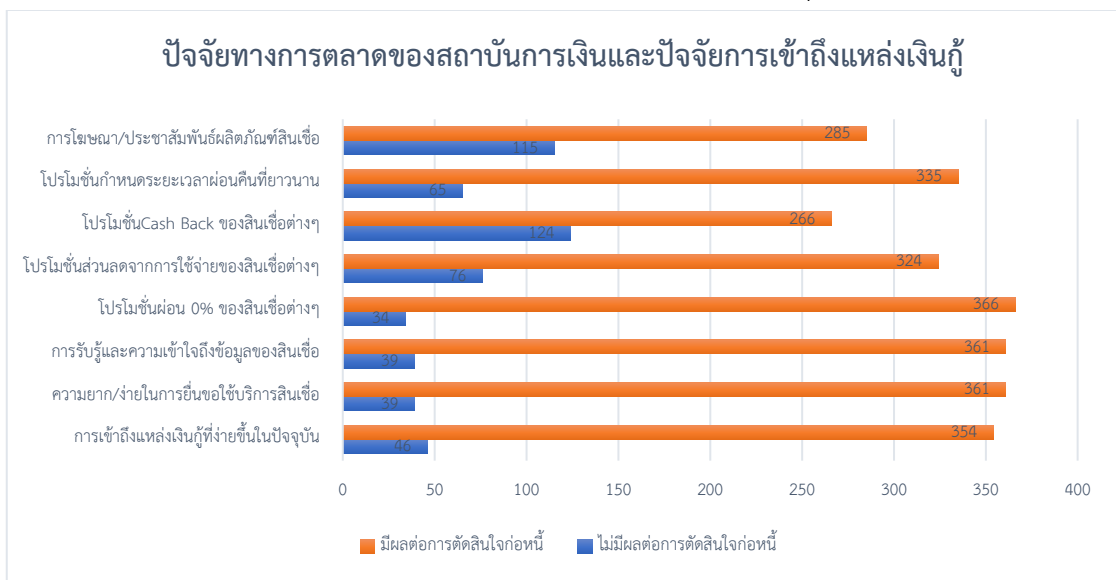
หมายเหตุ : จำนวนเงินที่เป็นภาระหนี้สินน้อยที่สุด 5,000 บาท จำนวนเงินที่เป็นภาระหนี้สินมากที่สุด 15,000,000 บาท และจำนวนเงินที่เป็นภาระหนี้สินเฉลี่ย 1,271,508.33 บาท

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนเงินที่ต้องชำระหนี้สินต่อเดือนรวมทุกประเภท

จำนวนเงินที่ต้องชำระหนี้สินต่อเดือนรวมทุกประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 5,000 บาท	97	26.94
5,001-10,000 บาท	86	23.89
10,001-15,000 บาท	82	22.78
15,001-20,000 บาท	52	14.44
20,001-25,000 บาท	19	5.28
25,001-30,000 บาท	14	3.89
มากกว่า 30,000 บาท	10	2.78
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จำนวนเงินที่เป็นภาระหนี้สินน้อยที่สุด 1,200 บาท จำนวนเงินที่เป็นภาระหนี้สิน มากที่สุด 300,000 บาท และจำนวนเงินที่เป็นภาระหนี้สินเฉลี่ย 13,355.61 บาท

จากผลการศึกษาทางด้านปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และปัจจัยทางด้านการตลาดของสถาบันการเงิน (รูปที่ 1) พบว่า ปัจจัยทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินที่ง่ายขึ้นในปัจจุบัน ความยาก/ง่ายในการยื่นขอใช้บริการสินเชื่อและได้รับอนุมัติวงเงินสินเชื่อ การรับรู้ถึงข้อมูลผลิตภัณฑ์สินเชื่อ และ ปัจจัยทางด้านการตลาดของสถาบันการเงิน ได้แก่ โปรโมชันผ่อน 0% โปรโมชันผ่อน 0% ของสินเชื่อต่าง ๆ โปรโมชันส่วนลดจากการใช้จ่ายของสินเชื่อต่าง ๆ โปรโมชันเงินคืนจากการใช้จ่าย (Cash Back) ของสินเชื่อต่าง ๆ โปรโมชันกำหนดระยะเวลาผ่อนคืนที่ยาวนาน ของสินเชื่อต่าง ๆ และการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์สินเชื่อตามสื่อต่าง ๆ มีผลต่อการตัดสินใจก่อนหน้าของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น

รูปที่ 1 ปัจจัยทางการตลาดของสถาบันการเงินและปัจจัยการเข้าถึงแหล่งเงินทุนมีผลต่อการตัดสินใจก่อนหน้า

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าหนี้สินในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ รายได้รวมของครัวเรือน ค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือน ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ/อาชุนาน

การครอบครองที่อยู่อาศัย และ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าหนี้สินในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ผู้ประกอบการค้าขาย/เจ้าของธุรกิจ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงค่าจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อการอธิบายอิทธิพลต่อมูลค่าหนี้สิน (Debt) ของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	-548225.669	132250.495		-4.145	.000**
การครอบครองที่อยู่อาศัย	284442.959	126599.213	.089	2.247	.025*
ผู้ประกอบการค้าขาย/เจ้าของธุรกิจ	-449016.089	219508.921	-.081	-2.046	.042*
ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ/อายุงาน	55491.194	13677.959	.161	4.057	.000**
รายได้ส่วนบุคคล	6.287	3.334	.094	1.886	.060
รายได้รวมของครัวเรือน	10.201	1.539	.394	6.629	.000**
ค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือน	15.175	3.332	.238	4.554	.000**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 , ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 , ตัวแปรตามคือ มูลค่าหนี้สิน (Debt)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการก่อหนี้ส่วนใหญ่เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายส่วนบุคคลและเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดย โดยช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างที่มีก่อหนี้มูลค่าสูงกว่าช่วงอายุอื่น ได้แก่ ช่วงอายุ 36 - 40 ปี ซึ่งมีส่วนใหญ่มีมูลค่าหนี้อันดับแรกอยู่ที่ ไม่เกิน 500,000 บาท และ 2,000,000 - 3,000,000 บาท และ ช่วงรายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการก่อหนี้มูลค่าสูงกว่าช่วงรายได้อื่น ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงรายได้ 25,000 บาท - 30,000 บาท ซึ่งส่วนใหญ่มูลค่าหนี้สินอันดับแรก 2,000,000 -3,000,000 บาท เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และ จำนวนเงินที่ต้องชำระหนี้สินต่อเดือน และ มูลค่าหนี้สินรวมทุกประเภทของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายต่อเดือน คิดเป็น ร้อยละ 41.22 ของรายได้ต่อเดือน จำนวนเงินที่ต้องชำระหนี้สินต่อเดือน คิดเป็น 47.21 ของรายได้ มีมูลค่าหนี้สินทุกประเภทรวมเฉลี่ย คิดเป็น 44.95 เท่าของรายได้ต่อเดือน ซึ่งตามหลักการบริหารหนี้ด้านสัดส่วนภาระหนี้ ตามที่ยึดถือของนักบริหารหนี้ทั่วไป ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีภาระหนี้อยู่ในเกณฑ์ที่ควรเฝ้าระวัง เสี่ยงต่อภาวะหนี้สูง และมีแนวโน้มที่ก่อหนี้เพิ่ม

ปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าหนี้สินในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าหนี้สินมากที่สุดคือรายได้รวมของครัวเรือน รองลงมา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือน , ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ/อายุงาน และการครอบครองที่อยู่อาศัย ตามลำดับ ส่วนตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าหนี้สินในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เจ้าของธุรกิจ/ผู้ประกอบการ/ค้าขาย หมายความว่า รายได้รวมของครัวเรือน

ค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือนเพิ่ม มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพ/อาชุน และต้องการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้นก็จะส่งผลกระทบต่อภาระหนี้หรือมูลค่าหนี้สินเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่มีผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้นแต่ก็ไม่ได้ทำให้มูลค่าหนี้ลดลง

จากการศึกษาปัจจัยทางด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือสถาบันการเงิน และ ปัจจัยการตลาดของสถาบันการเงินส่งเสริมหรือสนับสนุนต่อการตัดสินใจก่อหนี้กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากช่วงการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา กุมภาพันธ์ 2563 - ธันวาคม 2563) ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและรายได้ของครัวเรือน อาจทำให้มีผลกระทบต่อภาระหนี้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้นในช่วงระยะเวลาดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ทำการศึกษาข้อมูลอีกครั้งหากสภาวะเศรษฐกิจของประเทศฟื้นตัวกลับสู่สภาวะปกติ

เอกสารอ้างอิง

กรรณิการ์ ศิริชาญ.(2552). ภาระหนี้สินของผู้บริโภคในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัด

เพชรบูรณ์. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่
จักรพงษ์ เมษพันธ์. (2556). Money fitness เพิ่มพลังแกร่งให้การเงิน. สำนักพิมพ์ธิดา บียอนด์ บุ๊คส์.

กรุงเทพฯ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.(2558).หนี้...หนี้.[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

https://www.set.or.th/dat/vdoArticle/attachFile/AttachFile_1429856623016.pdf (2 มีนาคม 2562)

ธนาคารแห่งประเทศไทย.(2561).รายงานนโยบายการเงิน:นัยของหนี้ครัวเรือนต่อเศรษฐกิจและเสถียรภาพระบบการเงินไทย.[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา

https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/MonetPolicyComittee/MPR/BOX_MPR/BOX_MPR_32018_1.pdf. (5 มีนาคม 2562)

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). นัยของหนี้ครัวเรือนต่อเศรษฐกิจและเสถียรภาพระบบการเงินไทย.

[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/CreditCondition/LoanSurvey_TH_Q3_2018_jtyxfxgl.pdf (4 เมษายน 2562)

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). รายงานการประเมินเสถียรภาพระบบการเงินไทย 2561.

[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา https://www.bot.or.th/Thai/FinancialInstitutions/Publications/FSR_Doc/FSR2018.pdf (4 พฤษภาคม 2562)

นันทนัญ รุจนพรหม (2554). การวิเคราะห์โครงสร้างรายได้ รายจ่าย เงินออม และหนี้สินของครัวเรือน

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่

บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด.หนี้ดีก่อให้เกิดรายได้อย่างไร แบบไหนคือหนี้ที่ดี. [ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา <https://www.ncb.co.th/fin-knowledge/debt-makes-money> (4 เมษายน 2562)

เบญจมาภรณ์ อมรเลิศพานิช. (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่
การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.เชียงใหม่

ปิยฉัตร มะโนแก้ว. (2550). การวิเคราะห์แนวโน้มหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารออมสินเขตเชียงใหม่1.
การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.เชียงใหม่

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.(พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักทดสอบ
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.กรุงเทพฯ

มติชนออนไลน์. (2562). จับตาค่าหนี้ครัวเรือนกำเริบ สวนรายได้เพิ่มซ้ำ โจทย์ใหญ่ รัฐบาลใหม่มาดูแล.
[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา https://www.matichon.co.th/economy/news_1358069. (2
พฤษภาคม 2562)

รัฐวัชร พัฒนจิระจูน. (2557). ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค (The Theory of Consumer Behavior).
[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://poundtv5.blogspot.com/2014/10/theory-of-consumer-behavior.html>. 5 เมษายน 2562

ศรพล ตูลยะเสถียรและคณะ. (2556). การพัฒนาแบบจำลองจุลภาคเพื่อศึกษาบทบาทของหนี้ครัวเรือน ที่มีต่อ
ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในประเทศไทย. งานวิจัย.สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. เป็นหนี้ได้อย่างเป็นสุข. [ระบบออนไลน์].
แหล่งที่มา [https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/Documents/8.%20การบริหารหนี้อย่างเป็น
สุข%20\(อบรมครู\).pdf](https://www.1213.or.th/th/aboutfcc/Documents/8.%20การบริหารหนี้อย่างเป็นสุข%20(อบรมครู).pdf). (5 เมษายน 2562)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ(2560).รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน รายจังหวัด พ.ศ. 2545 – 2560
และ หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2545–2560.
[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/08.aspx>. (4
เมษายน2562)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2560). การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2560. [ระบบ
ออนไลน์]. แหล่งที่มา [http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านสังคม/สาขารายได้/
เศรษฐกิจสังคมครัวเรือน/60/SocioPocket60.pdf](http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านสังคม/สาขารายได้/เศรษฐกิจสังคมครัวเรือน/60/SocioPocket60.pdf) . (4 เมษายน2562)

สุทิน ชนะบุญ.(2560).สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเบื้องต้น.[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา
www.kkpho.go.th/i/index.php/component/attachments/download/1933.html
(30 พฤษภาคม 2562)

สรา ชื่นโชคสันต์สุพริศร์ สุวรรณิก และธนชพร สุขสุเมธ. (2562).หนี้ครัวเรือนไทย: ข้อเท็จจริงที่ได้

- จากBOT-Nielsen Household Financial Survey. รายงานการวิจัย. สายงานนโยบายการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ส่วนกลยุทธ์นโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). รายงานผลการสำรวจภาวะและแนวโน้ม
สินเชื่อไตรมาสที่ 3 ปี 2561. [ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา
https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/CreditCondition/LoanSurvey_TH_Q3_2018_jtyxfxgl.pdf (4 เมษายน 2562)
- สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และ บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติจำกัด (2562). มองวิถีเมืองและชนบท
กับบทบาทหญิงชายต่อหนี้ครัวเรือนไทย ผ่าน Big Data ของเครดิตบูโร. บทวิจัย. สถาบันวิจัยเศรษฐกิจ
ป๋วย อึ๊งภากรณ์
- เสาวณีย์ ณ นคร. (2557). พฤติกรรมการบริโภค การเป็นหนี้ และคุณภาพชีวิตของชาวประมงทะเล
ในตำบลลิซล อำเภอลิซล จังหวัดนครศรีธรรมราช.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.สถาบันพัฒนบริหาร
ศาสตร์.กรุงเทพฯ
- อรริยา ปราบอริพ่าย. (2547). เทคนิคการวิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS : ทฤษฎีและ
ภาคปฏิบัติ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ
- Moneyhub. (2558). ประเภทของหนี้สิน. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา [https://moneyhub.in.th/article/
ประเภทของหนี้สิน/](https://moneyhub.in.th/article/ประเภทของหนี้สิน/). (28 กุมภาพันธ์ 2562)
- The Momentum. (2561). ตรวจสอบสุขภาพการเงินเพื่อวางแผนบริหารหนี้อย่างมียุทธศาสตร์. [ระบบ
ออนไลน์]. แหล่งที่มา<https://themomentum.co/set-happy-money-1-advertorial/>. (28
กุมภาพันธ์ 2562)
- Wells Fargo. What is a Good Debt-to-Income Ratio? [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา
[https://www.wellsfargo.com/goals-credit/smarter-credit/credit-101/debt-to-income-
ratio/understanding-dti/](https://www.wellsfargo.com/goals-credit/smarter-credit/credit-101/debt-to-income-ratio/understanding-dti/). (28 กุมภาพันธ์ 2562)